

**AUTORITETI I MBIKËQYRJES FINANCIARE
BORDI**

**RREGULLORE
PËR TRAJTIMIN E DËMEVE QË MBULOHEN NGA KONTRATA E
SIGURIMIT TË DETYRUESHËM NË SEKTORIN E TRANSPORTIT**

Kjo Rregullore hartohet në bazë të nenit 13 të Ligjit 10 076, datë 12.02.2009 “ Për sigurimin e detyrueshëm në sektorin e transportit, të pikës 3 të nenit 14 të Ligjit 9572, datë 03.07.2006 “Për Autoritetin e Mbikëqyrjes Financiare”.

Miratuar me vendimin e Bordit nr. 53, datë 25.06.2009

**KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME**

**Neni 1
Objekti**

1. Kjo Rregullore përcakton rregullat dhe procedurat e trajtimit të dëmeve, që mbulohen nga kontrata e sigurimit:
 - a. të pasagjerëve nga aksidentet në transportin publik;
 - b. të përgjegjësisë së pronarit ose të përdoruesit të mjetit motorik, për dëme shkaktuar palëve të treta nga përdorimi i këtij mjete;
 - c. të përgjegjësisë së pronarit ose të përdoruesit të avionit, për dëme shkaktuar palëve të treta dhe pasagjerëve nga përdorimi i këtij avioni;
 - d. të përgjegjësisë së pronarit ose të përdoruesit të mjetit lundrues, për dëme shkaktuar palëve të treta nga përdorimi i këtij mjete;
2. Kjo rregullore është e detyrueshme për t’u zbatuar nga shoqëritë e sigurimit, Byroja Shqiptare e Sigurimit (BSHS), vlerësuesit e dëmeve në sigurime, strukturat e specializuar për trajtimin e dëmeve.
3. Termat e përdorur në këtë Rregullore janë në kuptim të Ligjit Nr 10 076, datë 12.02.2009 “ Për sigurimin e detyrueshëm në sektorin e transportit”.

**Neni 2
E drejta për dëmshpërblim**

Cdo personi të cilit i është shkaktuar një dëm nga përdorimi i mjetit të transportit brenda territorit të Republikës së Shqipërisë ka të drejtë të kërkojë dëmshpërblim për humbjet apo dëmtimet e pësuar që sipas rastit përbëhen nga:

a. dëm pasuror :

- i. dëm me pasojë vdekjen, dëmtime shëndetësore të perkohshme (të pjesëshme / të plotë) dhe të përhershme (të pjesëshme/ të plotë)
- ii. dëm material të lidhur me dëmtimin apo shkatërrimin e pronës.

b. dëm jo pasuror:

dëm biologjik;
dëm moral;
dëm ekzistencial.

KREU II

Procedura e trajtimit të dëmit që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm të përgjegjësisë së pronarit të mjetit motorik

Neni 3

Paraqitja e kërkesës për dëmshpërblim

1. Pala e dëmtuar ka të drejtë të paraqesë kërkesën për dëmshpërblim:
 - a. te siguroesi përgjegjës i pronarit të mjetit të transportit, me të cilin është shkaktuar aksidenti;
 - b. te siguroesi i drejtpërdrejtë, në rast aksidenti të dy mjeteve motorike të identifikuar dhe të siguruar me kontratë sigurimi të detyrueshëm për përgjegjësinë ndaj palëve të treta, në rast se midis shoqërive të sigurimit është lidhur një marrëveshje;
 - c. te shoqëritë e sigurimit të autorizuar si trajtues dëmsh, në rast se mjete i transportit shkaktar i aksidentit, është i pasiguruar apo i paidentifikuar;
2. Kërkesa për dëmshpërblim paraqitet me shkrim, ndërsa njoftimi i ngjarjes së sigurimit mund të bëhet me shkrim ose në mënyrë elektronike.
3. Kërkesa për dëmshpërblim është formular standart i shoqërisë së sigurimit, që i jepet palës së dëmtuar për ta plotësuar në rast dëmi. Shoqëria e sigurimit publikon formatin e kërkesës dhe në faqen zyrtare të internetit;
4. Paraqitja e kërkesës për dëmshpërblim bëhet brenda një periudhe prej 2 viteve nga data e ndodhjes së aksidentit, me përjashtim të sigurimit të detyrueshëm të përgjegjësive së pronarëve të avioneve për dëme të shkaktuara palëve të treta;
5. Kërkesa për dëmshpërblim protokollohet dhe rregjistrohet menjëherë në Rregjistrin elektronik të Dëmeve.

6. Pala e dëmtuar nuk është e detyruar të përsërisë kërkesën për dëmshpërblim në rast se identifikohet shoqëria e sigurimit të mjetit shkaktar të aksidentit. Në këtë rast shoqëria e sigurimit që disponon kërkesën për dëmshpërblim e dërgon atë te shoqëria e sigurimit të mjetit shkaktar të dëmit, brenda 3 ditëve kalendarike nga data e identifikimit të shoqërisë së sigurimit përgjegjëse. Kjo e fundit njofton palën e dëmtuar për marrjen e kërkesës për dëmshpërblim.

Neni 4 **Hapja e dosjes së dëmit**

1. Shoqëria e sigurimit, bën rregjistrimin e kërkesës për dëmshpërblim nga pala e dëmtuar dhe hap dosjen e dëmit;
2. Shoqëria e sigurimit hap dosje të vecantë të dëmit për çdo person, mjet transporti apo pronë të dëmtuar në një aksident;
3. Shoqëria e sigurimit është e detyruar:
 - a. të pajisë palën e dëmtuar me numrin e rregjistrimit të kërkesës për dëmshpërblim. Ky numër shërben si vërtetim se pala e dëmtuar që ka paraqitur një kërkesë të tillë është rregjistruar;
 - b. të pajis palën e dëmtuar me një formular që përmban udhëzime, instruksione dhe listën e dokumentave të nevojshme për plotësimin e dosjes së dëmit si dhe çdo informacion tjetër që ka lidhje me trajtimin e dosjes së dëmit;
4. Siguruesi përgjegjës është i detyruar të trajtojë çdo kërkesë për dëmshpërblim dhe të shprehet mbi trajtimin e çdo dosje dëmi duke gjykuar mbi ngjarjen e ndodhur;
5. Në momentin e hapjes, dosja e dëmit përmban:
 - a. elementët e identifikimit të dosjes (numri i dosjes, kodi i degës ku hapet dosja, data dhe vëndi i aksidentit)
 - b. elementët e identifikimit të palës së dëmtuar (emër, mbiemër, adresa, nr tel/ të dhëna për mjetin e dëmtuar/ të dhëna identifikuese të pronës së dëmtuar, të dhëna për policën e sigurimit.
 - c. elementët e identifikimit të shkaktarit të dëmit (emër, mbiemër, adresa, nr tel, elementët e policës së sigurimit, përfshirë dhe një kopje e saj).

Neni 5 **Refuzimi i dëmshpërblimit**

1. Në rastin e refuzimit të kërkesës për dëmshpërblim, shoqëria e sigurimit është e detyruar të njoftojë me shkrim palën e dëmtuar për refuzimin dhe shkaqet ligjore që çojnë në këtë refuzim;

2. Pavarësisht se kërkesa për dëmshpërblim është refuzuar, shoqëria e sigurimit fillon procedurën e trajtimit të dëmit, nëse pala e dëmtuar paraqet provat të reja të kërkuara nga shoqëria e sigurimit përpara përfundimit të afatit të parashkrimit parashikuar në Kodin Civil.

Neni 6

Afatet e trajtimit të kërkesës për dëmshpërblim

Siguruesi përgjegjës është i detyruar të trajtojë kërkesën për dëmshpërblim dhe të njoftojë për masën e dëmshpërblimit apo për refuzimin e kërkesës për dëmshpërblim:

- a. Për dëme jo pasurore, brenda 90 ditëve nga data e plotësimit të dokumentacionit që shoqëron kërkesën për dëmshpërblim;
- b. Për dëme pasurore, brenda 30 ditëve kalendarike nga data e marrjes së kërkesës për dëmshpërblim;
- c. Për dëme materiale, ku shkalla e dëmtimit është e vogël, dhe vleresohet deri në 100,000 leke, sipas parashikimeve të gërmës a) të nenit 25 të kësaj rregulloreje, afati i trajtimit të kërkesës për dëmshpërblim të jetë brenda 14 ditëve nga data e marrjes së kërkesës për dëmshpërblim;
- d. Në rast të mosrespektimit të afateve të përcaktuara në gërmat a),b),c) të këtij neni, palës së dëmtuar i lind e drejta e përfitimit të interesit të pagueshëm për çdo ditë vonesë në shlyerjen e dëmshpërblimit nga siguruesi përgjegjës.

Neni 7

Dokumentacioni i dosjes së dëmit

Dokumentacioni i dosjes së dëmit që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm të përgjegjësishë së pronarit të mjetit motorik për dëme që u shkaktohen palëve të treta nga përdorimi i këtij mjeti përmban dokumenta të përgjithshme dhe dokumenta specifike të ndara:

- a. për dëme shëndetësore;
- b. për dëme materiale;
- c. për dëme jopasurore.

Neni 8

Dokumentat për dëme shëndetësore

Dokumentat për dëmet shëndetësore ndahen si më poshtë:

1. Dokumenta të Përgjithshme:

- a. Njoftimi/kërkesa e palës së dëmtuar për dëmshpërblim e regjistruar pranë shoqërisë së sigurimit;

Pala e dëmtuar duhet të plotësojë të gjitha hapësirat e njoftimit kërkesës për dëmshpërblim, sipas formatit të miratuar nga shoqëria e sigurimit. Gjithashtu të shpjegojë me hollësi rrethanat e ngjarjes.

- b. Konfirmimi i mbulimit në sigurim nga shoqëria e sigurimit, të mjetit shkaktar të dëmit;

Konfirmimi i mbulimit në sigurim të mjetit shkaktar të dëmit, bëhet nga shoqëria e sigurimit dhe shoqërohet me policën e sigurimit të mjetit shkaktar të dëmit.

- c. Formulari i Vertetimit miqësor të ngjarjes;

Formulari i Vertetimit miqësor të ngjarjes (sipas formatit të miratuar nga Autoriteti), duhet të parqitet nga pala e dëmtuar. Formulari duhet të plotësohet me korrektësi dhe besnikëri nga pjesëmarrësit në aksident dhe të jetë i nënshkruar nga këto pjesëmarrës.

- d. Proces verbali i konstatimit të shkeljes nga Policia Rrugore për ngjarjen;

Proces verbali i konstatimit të shkeljes nga Policia Rrugore është dokumenti i cili percakton përgjegjesinë e drejtuesit të mjetit shkaktar të dëmit.

Proces verbali i konstatimit të shkeljes nga Policia Rrugore konsiderohet i rregullt kur ai është lëshuar në përputhje me dispozitat e Kodit Rrugor.

- e. Vendimi i Prokurorisë për ngjarjen, kur në aksident rezultojnë vdekje dhe/ose plagosje të rënda;
- f. Vendimi i formës së prerë i Gjykatës për përgjegjësitë në aksident, kur njëri nga drejtuesit e mjeteve motorike të përfshirë në aksident rezulton me vdekje ose plagosje të rëndë, ose vendimi i prokurorisë kur çështja është pushuar.

2. Dokumentat specifike

- a. Çertifikata familjarë dhe Letër Njoftimi / ID;

Çertifikata familjarë e personit të dëmtuar, në rastin e paafësisë së përhershme (pjesore ose totale) dhe të përkohëshme, duhet të jetë sipas formatit zyrtar, e nënshkruar dhe e vulosur nga organi kompetent.

- b. Vërtetimi i të ardhurave neto personale për tre vitet e fundit;

Vërtetimi i të ardhurave neto personale për tre vitet e fundit (duke filluar nga data e aksidentit), i detajuar për çdo muaj duhet të lëshohet nga punëdhënësi dhe të konfirmohet nga organet e sigurimeve shoqërore ose tatim taksa.

3. Për dëme shëndetësore me pasojë vdekje, përveç atyre të parashikuara në pikën 1 dhe 2 të këtij neni do të përfshihen edhe dokumentat e mëposhtëme:

- a. Skeda e vdekjes
- b. Çertifikata e vdekjes

c. Vendimi i Gjykatës për përcaktimin e trashëgimtareve të të ndjerit.

4. Për dëme shëndetësore me paaftësi të përhershme përvec atyre të parashikuara në pikën 1 dhe 2 të këtij neni do të përfshihen edhe dokumentat e mëposhtme:

- a. Raporti i paaftësisë së përhershme për punë i cili duhet të shprehë në përqindje masën e paaftësisë, duke u bazuar në tabelën “Shkalla e humbjes së paaftësisë së përhershme në punë”;
- b. Radiografi/ Skaner/ Rezonancë manjetike/epikrizë/anamezë, fletështrimi dhe fletëdalja nga spitali dhe cdo dokument tjetër që ndihmon në vlerësimin e dëmit i lëshuar nga organet kompetente.

5. Për dëme shëndetësore me paaftësi të përkohëshme përvec atyre të parashikuara në pikën 1 dhe 2 të këtij neni do të përfshihet edhe raporti i paaftësisë së përkohëshme, i cili duhet të jetë sipas Modelarit Tip të lëshuar nga organi kompetent.

Neni 9

Dokumentat për dëme materiale

Dokumentat për dëmet materiale ndahen si më poshtë:

1. Dokumenta të Përgjithshme:

- a. Njoftimi/kërkesa e palës së dëmtuar për dëmshpërblim e regjistruar pranë shoqërisë së sigurimit;

Pala e dëmtuar duhet të plotësojë të gjitha hapësirat e njoftim kërkesës për dëmshpërblim, sipas formatit të miratuar nga shoqëria e sigurimit. Gjithashtu të shpjegojë me hollësi rethanat e ngjarjes.

- b. Konfirmimi i mbulimit në sigurim nga shoqëria e sigurimit, të mjetit shkaktar të dëmit;

Konfirmimi i mbulimit në sigurim të mjetit shkaktar të dëmit, bëhet nga shoqëria e sigurimit dhe shoqërohet me kopje të policës së sigurimit të mjetit shkaktar të dëmit.

- c. Formulari i Vërtetimit miqësor të ngjarjes;

Fomulari i Vërtetimit miqësor të ngjarjes (sipas formatit të miratuar nga Autoriteti), duhet të parqitet nga pala e dëmtuar. Formulari duhet të plotësohet me korrektësi dhe besnikëri nga pjesëmarrësit në aksident dhe të jetë i nënshkruar nga këto pjesëmarrës.

- d. Proces verbali i konstatimit të shkeljes nga Policia Rrugore për ngjarjen;

Proces verbali i konstatimit të shkeljes nga Policia Rrugore konsiderohet i rregullt kur ai është lëshuar në përputhje me dispozitat e Kodit Rrugor.

- e. Vendimi i Prokurorisë për ngjarjen, kur në aksident rezultojnë vdekje dhe/ose plagosje të rënda;
- f. Vendimi i formës së prerë i gjykatës (për përgjegjësitë në aksident, kur njëri nga drejtuesit e mjeteve motorike të përfshirë në aksident rezulton me vdekje ose plagosje të rënde), ose vendimi i prokurorisë kur çështja është pushuar.

2. Dokumentat specifike

- a. Dokumenti i pronësisë së mjetit ose objektit të dëmtuar;
- b. Akt ekspertimi i dëmit:

Akt Ekspertimi i dëmit duhet të hartohet nga specialisti i shoqërisë së sigurimit në vëndndodhjen e objektit të dëmtuar, në prani dhe të palës së dëmtuar ose të përfaqesuesit të tij.

Akti i Ekspertimit duhet të hartohet brenda 10 ditësh kalendarike nga data e njoftimit të aksidentit nga pala e dëmtuar.

Akt Ekspertimi i dëmit duhet të jetë i nëshkruar nga të dyja palët.

- c. Foto të mjetit shkaktar të dëmit.

Foto e mjetit shkaktar të dëmit, duhet të paraqesë në mënyrë të qartë targën dhe pjesët e dëmtuara si rrjedhojë e ngjarjes.

- d. Foto të mjetit ose objektit të dëmtuar;

Foto e mjetit ose objektit të dëmtuar duhet të bëhet nga shoqëria e sigurimit që hap dosjen e dëmit gjatë procesit të ekspertimit. Dosja e dëmit duhet të përmbajë jo më pak se 3 (tre) foto të mjetit/objektit të dëmtuar në pozicione të ndryshme. Në foto duhet të paraqiten qartë pjesët e dëmtuara, si dhe në një nga fotot të pasqyrohet qartë pamja e përgjithshme e mjetit të dëmtuar së bashku me targën e tij.

Neni 10

Dokumentat specifike për dëme jo pasurore

Dokumentat specifike për dëme jo pasurore janë të njëjta me ato të parashikuara në pikat 3, 4 dhe 5 të nenit 8 të kësaj Rregulloreje.

Neni 11

Dokumenta të tjera të dosjes së dëmit

Përvec sa është parashikuar në nenet 8 dhe 9 të kësaj rregulloreje, cdo dosje dëmi duhet të përmbajë edhe dokumentat e mëposhtme:

- a. Akt Vlerësimi i dëmit:

Akt Vlerësimi i dëmit kryhet nga vlerësuesi i dëmeve i licensuar nga Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare.

Në Akt Vlerësim do të përfshihen të gjitha elementët e domosdoshme që kërkojnë shpenzime.

- b. Relacion përmbledhës, ku pasqyrohet gjithë procesi, nga hapja e dosjes deri në përfundim. Në relacion duhet të përfshihet gjykimi për vërtetësinë e rastit të sigurimit;
- c. Deklarata e pranimit të dëmshpërblimit, e cila do të shërbejë si provë për pranimin e vlerës së dëmshpërblimit nga pala e dëmtuar.

Përveç sa është parashikuar në këtë nen, dosja e dëmit mund të përmbajë edhe dokumenta të tjera plotësuese që lidhen me trajtimin e dosjes së dëmit.

Kreu III

Metodologjia e përlogaritjes së dëmit shëndetësor

Neni 12

Përlogaritja e dëmit shëndetësor me pasojë vdekje

Përlogaritja e dëmit shëndetësor me pasojë vdekje bëhet sipas kësaj formule:

$$D = (T_{ap} - K_{avn} \times T_{ap}) \times K_{shk} \times K_{mdp}$$

Ku:

D – dëmshpërblimi;

T_{ap} – të ardhurat personale vjetore

K_{avn} – koeficienti i të ardhurave për vetë nevojat e personit;

K_{shk} – koeficienti i shumës së kapitalizuar;

K_{mdp} – koeficienti i moshës së daljes në pension.

Neni 13

Llogaritja e të ardhurave personale

Si të ardhura personale do të konsiderohen:

Në rast se i ndjeri ka qenë në marrëdhënie punë do të merret mesatarja e të ardhurave neto të tre viteve të fundit para ditës së aksidentit, të lëshuara nga punëdhënësi dhe të konfirmuara nga organet e sigurimeve shoqërore ose tatim taksa;

Në rast se i ndjeri ka qenë pronar aktiviteti privat – do të merret deklarimi i të ardhurave neto të konfirmuara nga organet e Tatim Taksave/Sigurime Shoqërore, e llogaritur si mesatare për tre vitet më të fundit të punës;

Në rast se i ndjeri nuk ka qenë në marrëdhënie punë – do të konsiderohet vlera bruto e pagës minimale zyrtare në momentin e ndodhjes së aksidentit;

Në qoftë se i ndjeri ka qenë punëmarrës tek një punëdhënës i huaj apo shqiptar jashtë vëndit, si e ardhur do të merret paga neto e punës e vitit të fundit apo certifikata e lëshuar për këtë qëllim nga punëdhënësi, e konfirmuar nga organet kompetente vëndore;

Shuma e pensionit që ka marrë vitin e fundit, në qoftë se i ndjeri ka qenë në pension.

Neni 14 **Koeficientët**

1. Përqindja e të ardhurave për nevojat e vetë personit (Kvaup) do të jetë si më poshtë:
 - a. Kur i ndjeri ka patur në familje tre dhe mbi tre persona (pa të ndjerin) pjesa që do të zbritet është 30% e të ardhurave;
 - b. Kur i ndjeri ka patur në familje dy persona (pa të ndjerin) pjesa që do të zbritet është 40% e të ardhurave;
 - c. Kur i ndjeri ka patur në familje një person (pa të ndjerin) pjesa që do të zbritet është 50% e të ardhurave;
 - d. Kur i ndjeri ka qenë i vetëm në familje do të paguhen vetëm shpenzimet e varrimit. Këto shpenzime i paguhen subjektit që ka kryer shërbimet funerale ose shtetit;
 - e. Kur i ndjeri është nën moshën 16 vjec, trashëgimtarët e tij do të dëmshpërblehen në shumën fikse prej 1,000,000 lekë;
 - f. Në se trashëgimtarët e të ndjerit janë të mitur, dëmshpërblimi do të depozitohet në emër të tyre në një bankë të nivelit të dytë e cila operon në Republikën e Shqipërisë dhe shoqëria e sigurimit duhet të njoftojë me shkrim menjëherë, përfituesin e mësipërm;
2. Koeficienti i shumës së kapitalizuar (Kshk) paraqitet në Tabelën Nr.1 “Koeficientët e llogaritjes së shumës së kapitalizuar”, bashkëngjitur kësaj Rregulloreje;
3. Koeficienti i moshës së daljes në pension.
Në rast se i ndjeri ka qenë në marrëdhënie punë koeficienti i moshës së daljes në pension do të merret 0.90;
4. Koeficienti i moshës së daljes në pension, për të papunët do të merret 0.80.

Neni 15 **Shpenzimet e varrimit**

Në vlerën e dëmshpërblimit me pasojë vdekje do të shtohen edhe shpenzimet e varrimit në shumën fikse prej 250,000 lekë.

Neni 16
Përllogaritja e dëmit shëndetësor me pasojë paaftësinë e përhershme në punë
(përkeqësim shëndeti)

Përllogaritja e dëmit shëndetësor me pasojë paaftësinë e përhershme në punë bëhet sipas kësaj formule:

$$D = T_{ap} \times K_{shk} \times K_{mdp} \times K_{hap}$$

Ku

D – dëmshpërblimi;

T_{ap} – të ardhurat personale vjetore

K_{shk} – koeficienti i shumës së kapitalizuar;

K_{mdp} – koeficienti i moshës së daljes në pension;

K_{hap} – koeficienti i humbjes së aftësisë për punë.

Neni 17
Llogaritja e të ardhurave personale dhe koficientët e përdorur në llogaritjeje

1. Të ardhurat personale, koeficienti i shumës së kapitalizuar dhe koeficienti i moshës së daljes në pension janë të njëjta me përcaktimet e dhëna në nenet 13 dhe 14;
2. Për të dëmtuarit e mitur (deri në 16 vjec) dhe të pa punë, si e ardhur vjetore do të merret vlera bruto e pagës minimale zyrtare në momentin e ndodhjes së aksidentit;
3. Koeficienti i humbjes së aftësisë për punë (K_{hap}) jepet nga KMCAP (Komisioni Mjekësor i Caktimit të Aftësisë për Punë) duke u mbështetur në Tabelën nr.2 (shkalla e humbjes së aftësisë për punë), bashkangjitur kësaj Rregulloreje;
4. Nëse nuk ka ndonjë parashikim tjetër në legjislacionin në fuqi, kur i dëmtuari në momentin e ndodhjes së aksidentit është i papunë, koeficienti i humbjes së aftësisë për punë jepet nga Komisioni Mjekësor i ngritur pranë BSHS;
5. Për dëmtimet funksionale vendimi i KMCAP-it do të konsiderohet i vlefshëm pas kalimit të afatit 6 mujor nga dita e aksidentit;
6. Për të dëmtuarit nën 12 vjec, për efekt llogaritjeje të merret koeficienti i llogaritjes së shumës së kapitalizuar që i korrespondon moshës 12 vjec;
7. Për të dëmtuarit mbi 80 vjec për efekt llogaritjeje të merret koeficienti i llogaritjes së shumës së kapitalizuar që i korrespondon moshës 80 vjec.

Neni 18

Vlera shtesë e dëmit me pasojë paaftësinë e përhershme për punë

Vlerës së dëmshpërblimit të llogaritur sipas nenit 16, do t'i shtohen edhe shpenzimet spitalore e farmaceutike të kryera nga i dëmtuari brenda periudhës së paaftësisë dhe të vërtetuar me dokumenta të rregullta.

Neni 19

Përlllogaritja e dëmit shëndetësor me pasojë paaftësinë e përkohshme në punë (dëmtim shëndetësor)

1. Humbja e përkohshme e aftësisë për punë përcaktohet nga raportet mjekësore (modelarë), për një periudhë deri 6 muaj;
2. Përvec sa është parashikuar në pikën 1 të këtij neni, do të konsiderohen humbje e përkohëshme e aftësisë për punë edhe rastet kur Vendimi i KMCAP përcakton paaftësi të përkohëshme për një periudhë të caktuar.
Edhe në këtë rast përlllogaritja e dëmit shëndetësor bëhet sipas parashikimeve të këtij neni sipas periudhes se paaftësisë se përcaktuar ne raportit te paaftësisë se përkohëshme, periodikisht me baza vjetore, ne varesi te vendimit te KMCAP.
3. Kur i dëmtuari është i punësuar në sektorin privat apo publik, dëmshpërblimi mujor llogaritet si diferencë midis pagës të muajit të fundit para aksidentit dhe pagës që përfitohet nga raportet mjekësore;
4. Kur i dëmtuari është pa punë, dëmshpërblimi i perfituar sipas pikes 1 te ketij neni, llogaritet me formulën e mëposhtme:

$$D = \frac{P_{mz} \cdot x P_{rd}}{d}$$

Ku

- D – dëmshpërblimi;
 P_{mz} – paga minimale zyrtare;
 P_{rd} – periudha e raporteve në ditë;
 d – 21 ditë.

5. Kur i dëmtuari është pa punë, dëmshpërblimi i perfituar sipas pikes 2 te ketij neni, llogaritet me formulën e mëposhtme:

$$D = P_{mz} \cdot x P_{pp}$$

Ku

- D – dëmshpërblimi;
 P_{mz} – paga minimale zyrtare;
 P_{pp} – periudha e paaftësisë së përkohëshme

6. Përveç dëmshpërblimit të shprehur në pikat 1, 2, 3, 4 dhe 5 të këtij neni, të dëmtuarit do t'i paguhet edhe shpenzimet spitalore e farmaceutike të kryera nga ai brenda periudhës së paaftësisë së përkohshme;
7. Kur i dëmtuari është i mitur (nën 16 vjec), ose pensionist si dëmshpërblim do të konsiderohet pagesat e shpenzimeve spitalore e farmaceutike të kryera nga ai.

Kreu IV

Trajtimi i të dëmtuarve me shërbime mjekësore jashtë vëndit

Neni 20

Procedurat e kurimit të të dëmtuarve jashtë vëndit

1. Në kuptim të kësaj Rregulloreje do të konsiderohen të dëmtuar që kurohen jashtë vëndit të gjithë ata të dëmtuar që përfitojnë nga Ligji Nr 10076, datë 12.02.2009 “Për Sigurimin e Detyrueshëm në Sektorin e Transportit” dhe që rekomandohen për kurim jashtë vëndit nga Komisioni Mjekësor Zyrtar i ngritur për këtë qëllim nga Ministria e Shëndetësisë;
2. Komisioni Mjekësor Zyrtar arsyeton mbi mundësinë e kurimit të të dëmtuarit brënda, apo jashtë vëndit dhe shprehet për rastet kur është i nevojshëm kurimi jashtë vëndit, duke rekomanduar edhe klinikën që do të përdoret;
3. Për çdo të dëmtuar, shoqëria e sigurimit duhet të bjerë dakord rast pas rasti me klinikën që merr përsipër kurimin, për çmimin për cdo ditë qëndrimi të të dëmtuarit dhe shoqëruesin e tij, llojin e ndërhyrjeve, numrin e tyre, çmimin për çdo ndërhyrje dhe afatin e kurimit;
4. Klinika kuruese do të paguhet nga shoqëria që ka siguruar mjetin shkaktar të dëmit, sipas faturave të paraqitura. Këto shpenzime konsiderohen dëmshpërblim për të dëmtuarin;
5. Nëse i dëmtuari edhe pas kurimit jashtë vëndit rezulton me paaftësi të përhershme për punë, për dëmshpërblim të mëtejshëm të tij do të veprohet sipas rregullave mbi “Llogaritjen e dëmshpërblimit me pasoja paaftësi e përhershme për punë”;
6. Kur të dëmtuarit kurohen jashtë vëndit pa miratimin me shkrim sipas procedurave të përmendura më lart, dëmshpërblimi do të llogaritet sipas nenit 16 dhe në vijim “Përlllogaritja e dëmshpërblimit me pasojë paaftësi e përhershme për punë”. Përjashtim konsiderohen rastet, vetëm kur personi i dëmtuar për shkaqe shëndetësore urgjente që rrezikojnë jetën e tij, duhet të kurohet jashtë vëndit.

Kreu V

Metodologjia e përlllogaritjes së dëmit material

Neni 21

Kategorizimi i mjeteve

Mjetet motorike në varësi të vitit të prodhimit ose vënies në qarkullim kategorizohen si më poshtë:

Grupi i parë: Përfshihen mjete të prodhuara ose të vëna në qarkullim në interval kohor ushtrimor 4 (katër) vjet përpara ditës së dëmit;

Grupi i dytë: Përfshihen mjete të prodhuara ose të vëna në qarkullim në interval kohor ushtrimor 6 (gjashtë) vjet përpara atij të grupit të parë;

Grupi i tretë: Përfshihen mjete të prodhuara ose të vëna në qarkullim në intervalin kohor përpara grupit të dytë.

Neni 22

Dokumentacioni që përcakton grupin e mjetit

1. Dokumentacioni që përcakton grupin e mjetit është:
 - a. Leje e Qarkullimit të mjetit.
 - b. Çertifikata e pronësisë së mjetit.
2. Dokumentacioni i përcaktuar në pikën 1 të këtij neni duhet të paraqitet: Original ose Fotokopje e noterizuar.
3. Në mungesë të dokumentacionit të përmendur në pikën 1, përcaktimi i grupit do të bëhet nëpërmjet botimeve të fundit të katalogeve ndërkombëtare të njohura.

Neni 23

Vlerësimi i dëmit material

1. Mënyra e llogaritjes së vlerës së dëmshpërblimit do të zgjidhet në funksion të amortizimit të mjetit motorik, vlerës aktuale dhe gjëndjes teknike të tij, mundësisë për sigurimin e pjesëve të këmbimit, nivelit të kërkesave për riparim etj;
2. Pas kryerjes së ekspertimit të dëmit dhe vlerësimit të mjetit para ngjarjes, kryhet vlerësimi i dëmit duke e pasqyruar atë në Akt-Vlerësim Dëmi. Akt Vlerësimi detyrimisht përmban:

Në pjesën e parë:

Emrin e përfituesit të dëmit
Emrin e shkaktarit të dëmit në momentin e aksidentit
Polica e sigurimit të mjetit shkaktar të dëmit.

Në pjesën e dytë:

Të gjitha elementet që pasqyrohen në këtë pjesë plotësohen gjatë ekspertimit fizik të mjetit të dëmtuar me qëllim që të bëhet me pas krahasimi më dokumentacionin përkatës që i korespondon mjetit.

Në pjesën e tretë:

Përshkruhen dëmtimet dhe numri i pjesëve të dëmtuara dhe shënohet emërtimi i pjesës, gjendja e automjetit dhe mënyra e riparimit, në varësi të shkallës së dëmtimit duke i ndarë në:

- a. pjesë për ndërrim
 - b. pjesë për riparim (L, M, V)
 - c. pjesë për kontroll dhe adoptim
3. Si në rastin e dëmtimit pjesor apo shkatërrimit total të pronës, dëmshpërblimi material në asnjë rast nuk duhet të tejkalojë vlerën aktuale të pronës së dëmtuar;
 4. Në vlerën e dëmshpërblimit duhet të përfshihen dhe shpenzimet për transportin e mjetit motorik, shpenzime ruajtjeje dhe shpenzime gjyqësore apo noteriale;
 5. Shoqëria e sigurimit është e detyruar t'i ofrojë palës së dëmtuar dëmshpërblim në vlerë monetare ose riparim të mjetit në servis;
 6. Elementët e detajuar të vlerësimit të dëmit material përcaktohen në manualët e dëmeve të shoqërive. Manualët e shoqërive dhe cdo ndryshim i kryer në to duhet të depozitohen në Autoritetin e Mbikëqyrjes.

Neni 24

Ndërrimi i pjesëve të dëmtuara

1. Për dëmtime, për të cilat nuk ekzistojnë mundësitë teknike për një riparim cilësor dhe ekonomik, do të kryhet ndërrimi i pjesëve ose i strukturës së mjetit motorik;
2. Nëse mjete nuk ka dëmtime të mëdha, ndërrohen:
 - a. Pjesët e dëmtuara të cilat ndikojnë në sigurinë e automjetit;
 - b. Pjesët e dëmtuara të cilat me riparimin e tyre, nuk mund të kthehen në gjendjen e mëparshme nga ana estetike;
 - c. Struktura të pjesshme, të cilat duhen të jene në harmoni me udhezimet e prodhuesit;
3. Nëse, si rezultat i aksidentit, ka thyerje të xhamit të mjetit, duhet të përcaktohet saktësisht lloji i xhamit, cilesia e tij, menyra e ngjitjes si dhe cilesi të tjera të cilat kanë rëndësi në vlerësimin real të dëmit;
4. Nëse për shkak të dëmtimeve të mëdha, është e domosdoshme ndërrimi i pjesëve të cilat (edhe të ngjashme) nuk gjenden në treg, me pelqimin e palës së dëmtuar mund të bëhet riparimi i pjesës së dëmtuar, duke kërkuar dhe një kohë shtesë për këtë riparim.

Neni 25

Pjesët për riparim

1. Pjesët e dëmtuara të mjetit riparohen, me kusht që të ruhet siguria e mjetit si dhe riparimi të rezultojë me ekonomik sesa ndërrimi i ketyre pjesëve;
2. Shkalla e dëmtimit të mjetit ndahet ne:
 - a. Dëmtime të vogla (V), konsiderohen dëmtime në pjesët e jashtme pa deformime të mëdha, pjesët e dëmtuara mund të riparohen lehte me pak ore punë dhe materiale si dhe gjenden në pozicione të pershtatshme për t'u riparuar.
 - b. Dëmtime të mesme (M), konsiderohen dëmtime të cilat janë të dukshme dhe të theksuara dhe gjenden në pozicione të papërshtatshme për t'u riparuar.
 - c. Dëmtime të larta (L) konsiderohen dëmtime me deformime të mëdha dhe gjenden në vënde jashtëzakonisht të papërshtatshme për riparim.

Neni 26

Pjesët për kontroll dhe adoptim

1. Nëse dëmtimi i mjetit, si pasojë e aksidentit ndikon në rregullimin gjeometrik të pjesëve të dëmtuara ose ndërlidhese të mjetit është i nevojshem kontrolli konkret i tij dhe vecanërisht:
 - a. Gjeometria e rrotave
 - b. Gjeometria e pikave matëse të karocërisë, shasisë etj
 - c. Sistemi i drejtimit, rezervuari i karburantit etj.

Neni 27

Riparimi i mjetit në servis

1. Riparimi në servis aplikohet në rastet kur mjeti i dëmtuar autorizohet, me pëlqimin e palës së dëmtuar, për t'u riparuar në servis;
2. Autorizimi për riparimin e mjeteve në servis jepet vetëm nga personi i autorizuar i shoqërisë së sigurimit;
3. Riparimi i mjetit të dëmtuar kryhet vetëm në servise të rregjistruara pranë organeve tatimore me të cilët është lidhur më parë akt-marrëveshja përkatëse nga shoqëria e sigurimit;
4. Ekspertimi i mjetit të dëmtuar bëhet i përbashkët ndërmjet ekspertit të shoqërisë së sigurimit, përfaqësuesit të servisit dhe palës së tretë/të dëmtuarit dhe firmoset prej tyre;
5. Secila palë ka të drejtë të pajiset me një kopje të Akt-Expertimit të Dëmit;
6. Riparimi konsiderohet i përfunduar kur pala e tretë/i siguruari nënshkruan formularin “Deklarimi i pranimit të riparimit të mjetit”;

7. Dorëzimi i mjetit nga ana teknike, para dhe pas riparimit, bëhet me Proces-Verbal në prani të përfaqësuesit të servisit, palës së tretë/të siguruarit;
8. Dëmshpërblimi i paguhet palës së tretë/të siguruarit, përfaqësuesit ligjor të saj ose servisit të autorizuar, kur kjo bëhet me kërkesë apo me miratim me shkrim të palës së tretë/ të siguruarit;
9. Lëshimi i faturës nga Servisi bëhet pas pranimit pa pretendime të mjetit të riparuar nga pala e tretë/i siguruari.

Kreu VI

Metodologjia e përlllogaritjes se dëmit jo pasuror

Neni 28

Dëmi jo pasuror

1. Cdo personi të cilit i është shkaktuar një dëm nga përdorimi i mjetit të transportit brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, sipas përcaktimeve të bëra në nenin 22 dhe nenin 50 të Ligjit nr 10076, datë 12.02.2009, ka të drejtë të kërkojë dëmshpërblim për dëme jo pasurore;
2. Dëmi jo pasuror përbëhet nga:
 - a. dëm biologjik;
 - b. dëm moral;
 - c. dëm ekzistencial.

Neni 29

Dëmi biologjik

1. Dëmi biologjik përbën në thelb cënimin e së mirës së shëndetit, të integritetit fizik dhe/ose psikik të njeriut dhe që ka një ndikim negative në aktivitetin jetësor të përditshëm, në aspektin dinamik dhe ndërpersonal të jetës së palës së dëmtuar, pavarësisht kthimit të mundshëm të kapacitetit të tij për të siguar të ardhura;
2. Dëm biologjik përfiton personi i dëmtuar sipas shkallës së paaftësisë së përhershme i përcaktuar nga Raporti i Komisionit të ekspertëve Mjeko Ligjor, si dhe trashëgimtarët ligjore të të ndjerit në rastin me pasojë vdekje;
3. Dëmi biologjik për dëmtimin e përhershëm përcaktohet, referuar shkallës së dëmtimit dhe moshës së palës së dëmtuar dhe llogaritet për cdo 10% shkallë paaftësisë, si më poshtë:

Deri në moshën 20 vjec

- a. deri në 30%.....90,000 lekë
mbi 30%..... 100,000 lekë

Prej moshës 20 vjec deri në 30 vjec

- b. deri në 30%.....75,000 lekë

mbi 30%.....90,000 lekë

Prej moshës 30 vjec deri në 50 vjec

c. deri në 30%..... 45,000 lekë

mbi 30%.....75,000 lekë

Mbi moshën 50 vjec

d. deri në 30%.....30,000 lekë

mbi 30%.....50,000 lekë

4. Në rastin me pasojë vdekje, trashëgimtarët ligjor të të ndjerit do të përfitojnë në mënyrë propocionale vlerën që do të përfitonte i ndjeri në rast mbijetese sipas vlerave të mësipërme me koficient paaftësie 100%.

Neni 30

Dëmi moral dhe dëmi ekzistencial

1. Dëmi moral është shfaqje e brëndshme e turbullimit të gjëndjes shpirtërore të njeriut, dhimbje e vuajtje shpirtërore individuale dhe e familjarëve të të dëmtuarit;
2. Dëmi ekzistencial është cënimi i të drejtave të personalitetit të njeriut duke dëmtuar në mënyrë të përhershme shprehjen e të dëmtuarit si njeri, ose të familjarëve të tij në botën e jashtme, duke tronditur objektivisht jetën e përditshme dhe veprimtarinë e zakonshme të tij, si në cilësinë e jetës, ashtu dhe në mardhëniet personale dhe familjare;
3. Dëmin moral dhe dëmin ekzistencial nga vdekja, paaftësia e pjesshme e përhershme apo paaftësia totale e përhershme e përfitojnë personi i dëmtuar dhe /ose familjarët e personit të dëmtuar;
4. Në rrethin e personave familjarë përfshihen: bashkëshort, fëmijë, prind si dhe personi që vërteton ekzistencën e bashkjetesës së qëndrueshme ndjesore dhe ekonomike me personin e dëmtuar;
5. Vlera e dëmit moral dhe ekzistencial për paaftësinë e pjesshme të përhershme do të llogaritet për cdo 10% shkallë paaftësie në masën 100,000 lekë, nga e cila familjarët e personit të dëmtuar nuk mund të përfitojnë më shumë se 1/3 e vlerës së përfitimit;
6. Vlera e dëmit moral dhe ekzistencial që përfitojnë trashëgimtarët e të ndjerit llogaritet jo më shumë se ½ e dëmit moral që do të përfitonte ai dhe familjarët e tij nëse personi do të mbijetonte me paaftesi totale të përhershme;
7. Vlera e dëmit moral që përfiton personi i dëmtuar në rastin e dëmtimit total të përhershem të shendetit (shkalla e paaftësisë 100%), llogaritet nga ½ deri në dy fishin e dëmit biologjik sipas moshës përkatëse, nga e cila familjarët e personit të dëmtuar nuk mund të përfitojnë me shumë se 1/3 e vlerës se përfitimit;

8. Vlera e dëmit ekzistencial që përfiton personi i dëmtuar në rastin e dëmtimit total të përhershëm të shëndetit (shkalla e paaftësisë 100%), llogatitet nga 1/2 deri në 3/2 e dëmit biologjik sipas moshës përkatëse, nga e cila familjarët e personit të dëmtuar nuk mund të përfitojnë më shumë se 1/3 e vlerës së përfitimit.

Neni 31

Kufiri i mbulimit të përgjegjësive

1. Kufiri i mbulimit të përgjegjësive ndaj palëve të treta pavarësisht nga përlogaritjet e bëra sipas neneve 29 dhe 30 të kësaj Rregulloreje nuk duhet të tejkalojnë në asnjë rast limitet e përcaktuara në nenin 26 të Ligjit Nr 10076, datë 12.02.2009;
2. Në rast se, ka disa palë të dëmtuara nga një ngjarje dhe vlera totale e dëmtimit tejkalon shumën e përcaktuara në pikën 1 të këtij neni, të drejtat e palëve të dëmtuara ndaj shoqërisë së sigurimit zvogëlohen në mënyrë përpjestimore.

Kreu VII

Dokumentacioni dhe procedura për trajtimin e dëmit që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm të pasagjerëve në transportin publik

Neni 32

E drejta për dëmshpërblim

1. Pasagjeri i përfshirë në një aksident ose përfituesi, në rastin kur pasagjeri vdes, ka të drejtë sipas kushteve të kontratës së sigurimit të kërkojë që shoqëria e sigurimit, me të cilin është lidhur kontrata e sigurimit, të paguajë detyrimet që rrjedhin nga kjo kontratë drejtepërdrejtë tek ai;
2. Dëmshpërblimi për humbjet e pësuar në rast aksidenti përfshin:
 - a. dëm shëndetësor me pasojë vdekje;
 - b. dëm shëndetësor për paaftësi të përhershme.

Neni 33

Kërkesa për dëmshpërblim

1. Në rast të ndodhjes së aksidentit, i siguruari / pasagjeri i dëmtuar ose përfituesi i tij, në rastin kur pasagjeri vdes, është i detyruar të njoftojë shoqërinë e sigurimit, me të cilën është lidhur kontrata e sigurimit;
2. Njoftimi bëhet brenda 10 ditëve nga data e ndodhjes së aksidentit ose nga momenti që pala e dëmtuar ka patur mundësi të dërgojë njoftimin;

3. Kërkesa për dëmshpërblim paraqitet me shkrim ose në mënyrë elektronike dhe duhet të tregojë vendin, ditën, orën, shkakun e aksidentit, mjetin e transportit, si dhe itinerarin e udhëtimit.;
4. Shoqëria e sigurimit është e detyruar të pranojë dhe të regjistrojë kërkesën për dëmshpërblim;
5. Nëse pronari i një mjeti motorik nuk ka lidhur kontratë për sigurimin e pasagjerëve, sipas dispozitave të Ligjit Nr 10 076, date 12.02.2009 dhe aksidenti ka ndodhur, pasagjeri ose personi përfitues ka të drejtë të kërkojë pagesën e shumës së siguruar nga Fondi i Kompensimit.

Neni 34

Afatet e trajtimit të kërkeses për dëmshpërblim

Siguruesi është i detyruar të trajtojë kërkesën për dëmshpërblim, të bëjë verifikimet e nevojshme dhe të njoftojë për masën e dëmshpërblimit apo për refuzimin e kërkesës për dëmshpërblim, brenda 30 ditëve nga data e marrjes së kërkesës për dëmshpërblim.

Neni 35

Dokumentacioni i dosjes së dëmit

1. Dosja e dëmit që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm të pasagjerëve nga aksidentet në transportin publik përmban:
 - a. Njoftimi/kërkesa e të sigurvearit / pasagjerit të dëmtuar ose përfituesit të tij, në rastin kur pasagjeri vdes, për dëmshpërblim sikurse përcaktohet në nenin 33 “kërkesa për dëmshpërblim” të kësaj Rregulloreje;
 - b. Çertifikata mjekësore e plotësuar dhe e lëshuar nga mjeku që ka bërë vizitën e parë mjekësore të pasagjerit të dëmtuar;
 - c. Raport mjekësor mbi shkallën e paaftësisë. Raporti i paaftësisë së përhershme për punë, i cili duhet të shprehë në përqindje masën e paaftësisë, duke u bazuar në tabelën “ Shkalla e humbjes së paaftësisë së përhershme në punë”;
 - d. Radiografi/ skaner/ rezonancë manjetike/epikrize/anamezë, fleteshtrimi dhe fletëdalja nga spitali dhe cdo dokument tjetër që ndihmon në vlerësimin e dëmit i lëshuar nga organet kompetente;
 - e. Dokumenti i identifikimi të personit;
 - f. Bileta e udhëtimit / karta ose ndonjë dokument tjetër në origjinal që provon se pala e aksidentuar ka qenë pasagjer;
 - g. Konfirmim me shkrim nga policmbajtësi se, personi i dëmtuar ka qenë pasagjer i tij. Policmbajtësi është i detyruar të vërtetojë se i aksidentuari ka qenë pasagjer duke udhëtuar me mjetin e tij, pavarësisht nga fakti nëse personi i dëmtuar ishte pajisur me biletë apo udhetonte pa pagesë për shkak të një statusi ligjor;
 - h. Konfirmimi i mbulimit në sigurim nga shoqëria e sigurimit;
 - i. Raport i Policisë Rrugore për ngjarjen, nëse ka;

- j. Çertifikata e vdekjes (në rast të vdekjes së pasagjerit);
- k. Skeda e vdekjes;
- l. Vendimi i Gjykatës për përcaktimin e trashëgimtarve të të ndjerit;
- m. Deklarata e pranimit të dëmshpërblimit, e cila do të shërbejë si provë për pranimin e vlerës së dëmshpërblimit nga pala e dëmtuar.

2. Përveç sa është parashikuar pikën 1 të këtij neni, dosja e dëmit mund të përmbajë edhe dokumenta të tjera plotësuese që lidhen me trajtimin e dosjes së dëmit.

Neni 36

Përlllogaritja e dëmit me pasojë vdekje

1. Në rastin e vdekjes së pasagjerit si pasojë e një aksidenti të mbuluar nga sigurimi i detyrueshëm i pasagjerëve nga aksidentet në transportin publik, shoqëria e sigurimit është e detyruar të paguajë dëmshpërblimin në masën e shumës së sigurimit të përcaktuar në pikën 1 dhe gërmën a) të pikës 2 të nenit 19 të Ligjit nr 10 076, datë 12.02.2009 “ Për sigurimin e detyrueshëm në sektorin e transportit”;
2. Kur i ndjeri ka qenë i vetëm në familje, paguhen vetëm shpenzimet e varrimit. Këto shpenzime i paguhen subjektit që ka kryer shërbimet funerale ose shtetit;
3. Nëse trashëgimtarët e të ndjerit janë të mitur, dëmshpërblimi do të depozitohet në emër të tyre në një bankë të nivelit të dytë, që operon në Republikën e Shqipërisë dhe shoqëria e sigurimit duhet të njoftojë me shkrim menjëherë përfituesin e mësipërm.

Neni 37

Përlllogaritja e dëmit shëndetësor me pasojë paaftësinë e përhershme në punë.

1. Në rastin e paaftësisë së përhershme të pasagjerit si pasojë e një aksidenti të mbuluar nga sigurimi i detyrueshëm i pasagjerëve nga aksidentet në transportin publik, shoqëria e sigurimit është e detyruar të paguajë dëmshpërblimin sipas përlllogaritjes së parashikuar në nenet 16, 17 dhe 18 të kësaj Rregulloreje;
2. Masa e dëmshpërblimit e përlllogaritur sipas pikës 1 të këtij neni, nuk duhet të jetë më e madhe se shuma e sigurimit e përcaktuar në pikën 1 dhe gërmën b) të pikës 2 të nenit 19 të Ligjit Nr 10 076, datë 12.02.2009 “ Për sigurimin e detyrueshëm në sektorin e transportit”.

Kreu VIII

Neni 38

Trajtimi dhe pagesa e dëmeve nga Fondi i Kompensimit

1. Dosjet e dëmeve, objekt i Fondit të Kompensimit, sipas parashikimeve të neneve 21, 29, 30, 36 të Ligjit 10 076, datë 12.02.2009, trajtohen nga Byroja Shqiptare e Sigurimit;

2. Byroja Shqiptare e Sigurimit mund t'ua delegojë shqyrtimin dhe pagesën e dëmit një shoqërie sigurimi sipas kritereve të miratuara nga Asambleja e Përgjithshme e Anëtarëve, e autorizuar si trajtues dëmsh ose një strukturë e specializuar për trajtimin e dëmeve;
3. Trajtimi i dosjeve të dëmit, sipas pikës 1 të këtij neni, kryhet në përputhje me dispozitat e kësaj Rregulloreje;
4. Të gjitha dosjet, objekt i fondit të kompensimit, brenda 10 ditëve kalendarike nga dita e plotësimit të dokumentacionit dërgohen për miratim dhe pagesë pranë Byrosë;
5. Miratimi i dosjeve të dëmeve objekt i Fondit të Kompensimit, kryhet nga një Komision i ngritur për këtë qëllim pranë Byrosë Shqiptare të Sigurimit;
6. Pagesa e dëmeve objekt i Fondit të Kompensimit kryhet nga Byroja ose nga shoqëria e sigurimit trajtuese e dëmit, nëse midis shoqërisë së sigurimit dhe Byrosë është lidhur një marrveshje.
Në marrveshje përcaktohen afatet dhe procedurat e pagesës si dhe termat e rimbursimit nga Byroja.

Kreu IX

Neni 39

Trajtimi i dosjeve të dëmeve të shkaktuara nga automjete me targa të huaja

1. Byroja miraton dhe paguan të gjitha kërkesat për dëmshpërblim, që rrjedhin nga aksidentet e ndodhura në territorin e Republikës së Shqipërisë të shkaktuara nga automjete me targa të huaja të pajisura me Karton Jeshil, me përjashtim të rasteve kur siguruesi që ka lëshuar Kartonin Jeshil, ka emëruar një korespondent për trajtimin e dëmeve në zbatim të Nenit 4 të Rregullores së Brendshme të Këshillit të Byrove;
2. Për të gjitha rastet për të cilat nuk është emëruar një korespondent, Byroja trajton dhe miraton dosjen e dëmit, me strukturën ekzekutive të saj në përputhje me Rregulloren e Brendshme të Këshillit të Byrove si dhe vendimet dhe rekomandimet e Asamblesë së Përgjithshme të Këshillit të Byrove;
3. Kërkesat për dëmshpërblim do të trajtohen nga Byroja me autonomi të plotë në përputhje me parashikimet ligjore dhe rregulluese që zbatohen në vendin e aksidentit në lidhje me përgjegjësinë dhe kompensimin e palëve të dëmtuara.

Kreu X

Dokumentacioni dhe procedura për trajtimin e dëmit që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm të përgjegjësisë së pronarëve të avionit për dëmin shkaktuar palëve të treta.

Neni 40

E drejta për dëmshpërblim

Shoqëria e sigurimit dëmshpërblen :

- a. cdo dëm shkaktuar palëve të treta, me pasojë vdekje, dëme trupore, përkeqësim të gjëndjes shëndetësore dhe dëmtim apo shkatërrim të pasurisë gjatë fluturimit të avionit;
- b. dëme shkaktuar pasagjerëve me pasojë vdekje, dëme trupore, përkeqësim të gjëndjes shëndetësore gjatë përdorimit të avionëve;
- c. dëmtime ose humbje të sendeve personale të pasagjerëve që janë të vendosura në kabinën e avionit;
- d. dëmtime ose humbje të mallrave në transport (cargo) dhe të bagazheve që kanë kaluar procesin e regjistrimit.

Neni 41

Kërkesa për dëmshpërblim

1. Në rast të ndodhjes së ngjarjes së sigurimit, pala e dëmtuar është e detyruar të njoftojë siguruesin përgjegës të pronarit të avionit;
2. Pala e dëmtuar, sipas Kodit Ajror të Republikës së Shqipërisë, humbet të drejtat e tij për dëmshpërblim nëse ai nuk paraqet kërkesë brenda një periudhe prej 3 vjetësh, nga momenti kur ai vihet në dijeni për dëmet dhe për personin përgjegjës të aksidentit;
3. Kërkesa për dëmshpërblim paraqitet me shkrim ose në mënyrë elektronike;
4. Shoqëria e sigurimit është e detyruar të pranojë dhe të regjistrojë kërkesën për dëmshpërblim;
5. Nëse pala e dëmtuar paraqet fakte false apo mashtruese lidhur me ngjarjen e ndodhur, shoqëria ka të drejtë të refuzojë kërkesën për dëmshpërblim.

Neni 42

Afatet e trajtimit të kërkesës për dëmshpërblim

Siguruesi është i detyruar të trajtojë kërkesën për dëmshpërblim, të bëjë verifikimet e nevojshme dhe të njoftojë për masën e dëmshpërblimit apo për refuzimin e kërkesës për dëmshpërblim, brenda 30 diteve nga data e marrjes së kërkesës për dëmshpërblim.

Neni 43

Dokumentacioni i dosjes së dëmit

1. Dosja e dëmit që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm të përgjegjësisë së pronarëve të avionëve për dëmin shkaktuar palëve të treta përmban:

- a. Njoftimin/kerkesen e të siguruarit / palës së dëmtuar ose përfituesit të tij, në rastin kur i dëmtuari vdes, për dëmshpërblim sikurse përcaktohet në nenin 41 të kësaj Rregulloreje;
- b. Raport të plotë të Autoritetit Kompetent të trafikut ajror për ngjarjen e ndodhur duke dhënë të gjitha hollësitë e nevojshme për ndodhjen e një ngjarje të tillë si dhe cdo dokumentacion tjetër që vërteton ngjarjen e ndodhur;
- c. Raporti për ngjarjen e ndodhur duhet të përmbajë njoftim për cdo ndjekje penale që ka lidhje me ngjarjen;
- d. Konfirmimi i mbulimit në sigurim nga shoqëria e sigurimit;
- e. Dokumentacioni që vërteton dëmtimin ose humbjen e sendeve personale të pasagjereve që janë të vendosur në kabinën e avionit si dhe të mallrave në transport (cargo) dhe bagazheve;
- f. Dokumentacioni që vërteton dëmtimin ose shkatërim të pasurisë gjatë fluturimit të avionit;
- g. Bileta e udhëtimit / karta ose ndonjë dokument tjetër në origjinal që provon se pala e dëmtuar ka qenë pasagjer;
- h. Çertifikata mjekësore e plotësuar dhe e lëshuar nga mjeku që ka bërë vizitën e parë mjekësore e personit të dëmtuar;
- i. Raport mjekësor mbi shkallën e paafetësisë. Raporti i paafetësisë së përhershme për punë i cili duhet të shprehe në përqindje masen e paafetësisë, duke u bazuar në tabelën “ Shkalla e humbjes së paafetësisë së përhershme në punë”;
- j. Radiografi/ Skaner/ Rezonancë manjetike/epikrizë/anamezë, fletështrimi dhe fletëdalja nga spitali dhe cdo dokument tjetër që ndihmon në vlerësimin e dëmit i lëshuar nga organet kompetente;
- k. Dokumenti i identifikimi të personit të dëmtuar;
- l. Çertifikata e vdekjes (në rast të vdekjes së personit);
- m. Skeda e vdekjes;
- n. Vendimi i Gjykatës për përcaktimin e trashëgimtarve të të ndjerit;
- o. Deklarata e pranimit të dëmshpërblimit, e cila do të shërbejë si provë për pranimin e vlerës së dëmshpërblimit nga pala e dëmtuar;

2. Përveç sa është parashikuar në pikën 1 të këtij neni, dosja e dëmit mund të përmbajë edhe dokumenta të tjera plotësuese që lidhen me trajtimin e dosjes së dëmit.

Neni 44

Përlllogaritja e dëmit që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm të përgjegjësisë së pronarëve të avioneve për dëmin shkaktuar palëve të treta.

1. Përlllogaritja e dëmit me pasojë vdekje, dëmtime trupore dhe përkeqësim të gjendjes shëndetësore, do të bëhet sipas parashikimeve të Kreut III të kësaj Rregulloreje;
2. Përlllogaritja e dëmit me pasojë dëmtimin ose shkatërrimin e pasurisë do të bëhet me vlerën e zëvendësimit të pasurisë së dëmtuar ose të shkatërruar, por jo më shumë se limiti i përcaktuar në nenin 49 të Ligjit 10076, datë 12.02.2009;

3. Përlllogaritja e dëmtimeve ose humbjeve të sendeve personale të pasagjerëve të vëndosura në kabinën e avionit do të jete në masen 1000 SDR;
4. Përlllogaritja e dëmtimeve ose humbjeve të mallrave në transport dhe të bagazheve që kanë kaluar procesin e rregjistrimit (check-in) do të jetë 17 SDR për kg, sipas dokumentacionit shoqërues të mallit;
5. Masa e dëmshpërblimit e përlllogaritur sipas këtij neni, nuk mund të jetë më e madhe se shuma e sigurimit e përcaktuar në nenin 49 të Ligjit nr 10 076, datë 12.02.2009 “ Për sigurimin e detyrueshëm në sektorin e transportit”.

Kreu XI

Dokumentacioni dhe procedura për trajtimin e dëmit që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm të përgjegjesisë së pronarëve të mjeteve të vogla lundruese për dëmin e shkaktuar palëve të treta.

Neni 45

E drejta për dëmshpërblim

Shoqëria e sigurimit dëmshpërblen cdo dëm pasuror dhe jo pasuror që i shkaktohet palëve të treta dhe që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm të përgjegjesisë së pronareve të mjeteve të vogla lundruese për dëmin e shkaktuar palëve të treta.

Neni 46

Kërkesa për dëmshpërblim

1. Në rast të ndodhjes së ngjarjes së sigurimit, pala e dëmtuar është e detyruar të njoftojë siguruesin përgjegjës të pronarit të avionit;
2. Kërkesa për dëmshpërblim paraqitet me shkrim ose në mënyrë elektronike;
3. Shoqëria e sigurimit është e detyruar të pranojë dhe të regjistrojë kërkesën për dëmshpërblim;
4. Nëse pala e dëmtuar paraqet fakte fallco apo mashtruese lidhur me ngjarjen e ndodhur, shoqëria ka të drejtë të refuzojë kërkesën për dëmshpërblim.

Neni 47

Afatet e trajtimit të kërkesës për dëmshpërblim

Siguruesi është i detyruar të trajtojë kërkesën për dëmshpërblim, të bëjë verifikimet e nevojshme dhe të njoftojë për masën e dëmshpërblimit apo për refuzimin e kërkesës për dëmshpërblim, brenda 30 diteve nga data e marrjes së kërkesës për dëmshpërblim për dëmet pasurore dhe brenda 90 diteve nga data e plotësimit të dokumentacionit për dëmet jo pasurore.

Neni 48

Dokumentacioni i dosjes së dëmit

1. Dosja e dëmit që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm të përgjegjësisë së pronarëve të mjeteve të vogla lundruese për dëmin shkaktuar palëve të treta përmban:

- a. Njoftimin/kërkesën e të siguruarit / palës së dëmtuar ose përfituesit të tij, (në rastin kur i dëmtuari vdes), për dëmshpërblim sikurse përcaktohet në nenin 46 të kësaj Rregulloreje;
- b. Dokumentacini që vërteton regjistrimin e mjetit lundrues në regjistrin e mjeteve lundruese;
- c. Raport të plotë të Autoritetit Portual/ Organit kompetente përkatëse për ngjarjen e ndodhur, duke dhënë të gjitha hollësitë e nevojshme për ndodhjen saj si dhe cdo dokumentacion tjetër që vërteton ngjarjen e ndodhur;
- d. Raporti për ngjarjen e ndodhur duhet të përmbajë njoftim për cdo ndjekje penale që ka lidhje me ngjarjen.
- e. Konfirmimi i mbulimit në sigurim nga shoqëria e sigurimit;
- f. Dokumentacioni që vërteton dëmtimin ose shkatërimin e pasurisë;
- g. Çertifikata mjekësore e plotësuar dhe e lëshuar nga mjeku që ka bërë vizitën e parë mjekësore të personit të dëmtuar;
- h. Raport mjekësor mbi shkallën e paaftësisë. Raporti i paaftësisë së përhershme për punë duhet të shprehë në përqindje masën e paaftësisë, duke u bazuar në tabelën “ Shkalla e humbjes së paaftësisë së përhershme në punë”;
- i. Radiografi/ skaner/ rezonance manjetike/epikrizë/anamezë, fletështrimi dhe fletëdalja nga spitali, si dhe çdo dokument tjetër që ndihmon në vlerësimin e dëmit i lëshuar nga organet kompetente;
- j. Dokumenti i identifikimi të personit të dëmtuar;
- k. Çertifikata e vdekjes (në rast të vdekjes së personit);
- l. Skeda e vdekjes;
- m. Vendimi i Gjykatës për përcaktimin e trashëgimtarve të të ndjerit;
- n. Deklarata e pranimit të dëmshpërblimit, e cila do të shërbejë si provë për pranimin e vlerës së dëmshpërblimit nga pala e dëmtuar.

3. Përveç sa është parashikuar në pikën 1 të këtij neni, dosja e dëmit mund të përmbajë edhe dokumenta të tjera plotësuese që lidhen me trajtimin e tij.

Neni 49

Përllogaritja e dëmit që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm të përgjegjësisë së pronarëve të mjeteve të vogla lundruese për dëmin shkaktuar palëve të treta.

1. Përllogaritja e dëmit me pasojë vdekje, dëmtime trupore dhe përkeqësim të gjëndjes shëndetësore, do të bëhet sipas parashikimeve të Kreut III të kësaj Rregulloreje;
2. Përllogaritja e dëmit jo pasuror do të bëhet sipas parashikimeve të Kreut VI të kësaj Rregulloreje;

3. Përlllogaritja e dëmit me pasojë dëmtimin ose shkatërrimin e pasurisë do të bëhet me vlerën e zëvendësimit të pasurisë së dëmtuar ose të shkatërruar;
4. Masa e dëmshpërblimit e përlllogaritur sipas këtij neni, nuk duhet të jetë më e madhe se shuma e sigurimit e përcaktuar në nenin 51 të Ligjit nr 10 076, datë 12.02.2009 “ Për sigurimin e detyrueshëm në sektorin e transportit”.

Kreu XII
Neni 50
Kontabilizimi i dëmeve

1. PAGESA e dëmshpërblimit kryhet nga shoqëria e sigurimit përgjegjëse, BSHS ose nga siguroesi i drejtpërdrejtë nëse është lidhur një marrëveshje midis tyre;
2. Shpenzimet për dëme klasifikohen të ndara në “ shpenzime për dëme të paguara” dhe “shpenzime për trajtim dëmsh”;
3. Në zërin “ Shpenzime për dëme të paguara” rregjistrohet vlera e dëmshpërblimit që përfiton personi i dëmtuar / familjarët e tij / palë të treta në rastin e riparimeve të mjeteve të dëmtuara në servis ose klinikave mjekësore, i llogaritur sipas parashikimeve të kësaj Rregulloreje;
4. Shpenzimet për dëme të paguara klasifikohen të detajuara sipas llojit të sigurimit të detyrueshëm në sektorin e transportit si dhe sipas çdo portofoli sigurimi;
5. Në zërin “ Shpenzime për trajtim dëmsh” rregjistrohen shpenzimet e tjera që lidhen drejtpërdrejtë me trajtimin e dëmeve. Këtu përfshihen:
 - a. Shpenzime për vlerësuesit të Dëmeve ;
 - b. Konsulenca për trajtim dëmsh;
 - c. Ekspertiza ;
 - d. Investigime;
 - e. Shpenzime gjyqësore dhe noteriale;
 - f. Shpenzime për parandalim dëmsh ;
 - g. Shpenzime për rimorkim, parkim;
 - h. Kosto të marrjes me qera në rastin kur shoqëria e sigurimit vë në dispozicion të palës së dëmtuar mjet me qera deri në riparimin e mjetit të tij;
 - i. Të tjera shpenzime që lidhen drejtpërdrejtë me trajtim dëmsh.
6. Në rastin e pagesës së dëmshpërblimit nga siguroesi i drejtpërdrejtë, ky i fundit i pasqyron shpenzimet e mësipërme sipas standarteve të kontabilitetit, ndërsa shoqëria e sigurimit përgjegjëse i pasqyron ato menjëherë me plotësimin e dosjes së dëmit;
7. Rregjistrimet e mësipërme duhet të pasqyrohen të rregullta dhe të sinqerta, në përputhje me Standartet e Kontabilitetit.

Kreu XIII

Neni 51
Dispozita kalimtare dhe të fundit

1. Dosjet e dëmeve, ngjarja e sigurimit e te cilave ka ndodhur pas hyrjes në fuqi te Ligjit nr 10076, date 12.02.2009 dhe janë në proces trajtimi nga shoqëria e sigurimit dhe Byroja Shqiptare e Sigurimit, ne daten e hyrjes ne fuqi te kesaj Rregulloreje, trajtohen sipas parashikimeve të kësaj Rregulloreje;
2. Tabela Nr.1 “Koeficientët e llogaritjes së shumës së kapitalizuar” dhe Tabela nr.2 “Shkalla e humbjes së aftësisë për punë”, janë pjesë përbërëse e kësaj Rregulloreje;
3. Kjo Rregullore hyn në fuqi në datën e botimit të saj në faqen elektronike zyrtare të Autoritetit.

Elisabeta GJONI
Kryetar

Tabela 2

SHKALLA E HUMBJES SE AFTESISE SE PERHERSHME PER PUNE

(ne perqindje)

1. Koka

1.1 Manifestime te dhimbshme te renda te vazhdueshme pas demtimeve traumatike te kokes (te kafkes dhe te trurit) - goditje psiqike, dobesi mendjeje, kriza epilektike te shpeshta, paralyze, afazi, apraksi, agnozi, crregullime te skemes se trurit, tronditje vestibulare te rendesishme. 100%

1.2 Manifestime te dhimbshme te vazhdueshme, por me pak te renda pas demtimeve traumatikete kokes(te kafkesdhetë trurit) - prekjeoraganikete nervave- kranio - cerebral, crregullime te madhesisë se levizjeve dhe i fuqise ne ekstremitetet, crregullimi i koordinimit te levizjeve, hiperkinezi, crregullim i rendesishem i tonuzit, kriza epilektike jot e shpeshta, dobesim i konsiderueshem i kujteses, i intelektit mungese kurajoje. 70-90%

1.3 Manifestime reziduale pas tronditjes se trurit: neuroze post-koocionale e shoqeruar me manifetsime reziduale te vazhdueshme edhe pas mjekimit, crregullime te vazhdueshme te funksioneve te sistemit nervor vegjetativ, disfunktion hormonal, crregullim i metabolizmit, syndrome paraksizmale jot e shpeshta, kriza vestibulare, kriza epileptiforme, crregullim i organeve te shqisave, te te nuhaturit, te shijimit. 30-70%

1.4 Manifestime reziduale pas kontuzionit te kokes, dhimbje koke te forte, marrje mendsh, iritacion, lodhje e shpejte , crregullim i gjumit, djersitje manifestim kardiovaskular, simptoma vegjetative, manifestime reziduale te paendesishme te prekjes se nervave taranio-cerebral (shenja organike te lehta) etj. 10-30%

2. Syte

2.1 Humbje e plote e shikimit me te dy syte. 100%

2.2 Humbje e plote e shikimit me njerin sy, duke ruajtur mprehtesine normale te shikimit te syrit tjetër (1:0) 35%

2.3 Kur pakesohet mprehtesia e shikimit, perqindja e humbjes se aftesisë ne pune caktohet sipas tabelës se poshteshenuar:

Ne perqindje

Vizur	1,0	0,9	0,8	0,7	0,6	0,5	0,4	0,3	0,2	0,1	0,0
1	0	5	5	5	5	10	10	15	20	24	35
0,9	5	5	5	5	10	10	15	15	20	30	35
0,8	5	5	5	10	10	15	15	20	25	30	40
0,7	5	5	10	10	15	15	20	20	25	35	40
0,6	5	10	10	15	15	20	20	25	30	35	40 (45)
0,5	10	10	15	15	20	20	25	30	35	40	50
0,4	10	15	15	20	20	25	30	35	40	45	55
0,3	15	15	20	20	25	30	35	40	45	50	60
0,2	20	20	25	25	30	35	40	45	55	60	70
0,1	25	30	30	35	35	40	45	50	60	75	85
0,0	35	35	40	40	45	50	55	60	70	80	100

2.4 Afaki e njeaneshme	100%
2.5 Diplopi sipas grades dhe hemianopsi e njeanshme sipas grades.	20-60%
2.6 Paralize e akomodimit te nje syri dhe paraliza te tjera sipas grades.	10-25%
2.7 Ploze(renja e qepalles) sipas grades.	10-25%
2.8 Ngushtim koncetrues I fushes vizive ne njerin sy.	10%
2.9 Ngushtim I kanaleve nazol-lakrimale me rrjedhje lotesh.	15%
2.10 Pamjaftesi e qepallave per te mbuluar globin ocular sipas grades.	15-25%
2.11 Ngjitja e qepalles me syrin duke penguar levizjen e syrit.	15%
2.12 Ekzoftalm ose bilateral shoqeruar me ulje te mprehtesise pamjes.	50-100%

3. Veshet

3.1 Pakesim i forte i te degjuarit (folje me ze te ulet : 0) me njerin vesh ose me te dy veshet .	15-30%
3.2 Pakesim mesatar i te degjuarit (folje me ze te ulet nga nje distance me Teper se nje meter) me nje vesh ose me te dy veshet.	10-15%
3.3 Shurdhim i plote i njerit vesh ose i te dyve.	15-50%
3.4 Inflamacion kronik me qelb i veshit te mesit i tipit mezotimpanit dhe t tipit eptimpanit ose komplikuar me kolesteatoma.	15-25%
3.5 Crregullime objective te funksionit vestibular sipas grades dhe komplikacione endokraniale.	10-60%
3.6 Humbja e llapes se veshit si dhe defiguracioni i saj.	15%

4. Fytyra

4.1 Cikatrizime superficiale te shumta qe shemtojne fytyren, por qe nuk shkaktojne crregullime funksionale.	15%
4.2 Lezione te fytyres te shoqeruar me crregullime funksionale: ngushtimi gojes dhe i	

vestibulit te gojes, pakesim i levizjes se nofulles se poshtme, formim i nje fistule salivare sipas grades. 25-50%

4.3 Demtime te kockave te hundes, nofullave te siperme e te poshtme dhe te kockave te tjera te fytyres qe shkaktojne crregullime funksionale sipas grades. 25-40%

4.4 Humbje dhembesh gjate fatkeqesise sipas numerit te dhembeve te humbur. 5-15%

5. Hunda

5.1 Humbja e hundes. 30-40%

5.2 Veshtiresim i respiracionit nga hunda (thyerje-ngushtim i zgavres nozale). 15%

5.3 Semundje me qelb e anekseve te kavitetit nasal si dhe te shoqeruara me dhimbje koke, si rredhje te lengut cereba-spinal. 25-40%

5.4 Humbje e shqises se te nuhaturit. 10%

6. Qafa dhe Laringu

6.1 Kufizim i levizjes se qafes nga shkaku i demtimeve traumatike te indeve te buta sipas grades. 10-30%

6.2 Afoni (humbja e zerit), paralyze e njerit nga nervat sekuronk. 25%

6.3 Veshtiresim i respiracionit nga shkaku i ngushtimit permanent te laringut sipas grades,ne paralyzebilateralee sekusensit- stenozot- gjendje e trakeotramizuar. 70%

6.4 Demtim i laringut ose pasoja te demtimeve te tjera te qafes qe japin funksionale dhe per jeten. 75%

7. Kraharori

7.1 Pakesimi i levizjes se kafazit te kraharorit nga shkaku i demtimeve te ndryshmete tij - thyerje e brinjeve, cikatrizime sipas grades. 10-30%

7.2 Deformacion i kafazit te kraharorit teper i prononcuar. 40%

7.3 Manifestime rezirlulle permanente pas nje prevriti traumatic, pakesim I levizjeve respiratorete mushkerive- pakesimii siperfaqesrespiatorenga shkaku i aderencave me pjeset e aferta etj sipas grades. 15-70%

7.4 Semundje kronike te indit pulmonar (sipas gravitetit te prekjes). 25-100%

7.5 Semundje organike te zemres te cipave te saj (infamacion kronik i Miokardit anevrizma) dhe te vazevet (sipas rendesise se prekjes). 25-100%

8.Barku

8.1 Semundje kronike te organeve abdominale dhe te ezofagut te shoqeruara me crregullime ne tretjen e ushqimeve dhe pakesimin ne peshe (ngushtim i ezofagut, i stomakut, fistula te tyre, influencon kronik i peritoneumit, semundje te melcise se zeze,

zmadhim dhe heqje e shpretkes, semundjet e organeve gjenitale te gruas etj. Sipas rendesise se prekjes. 25-100 %

8.2 Demtime te mureve abdominale te shoqeruara me crregullime te pressioabdominales (keputjes, parez muskulash ose formim cikatrizash te medha).

25%

8.3 Shkarja e zorreve, e mitres (qe shfaqen si konsekuence e rastit te fatkeqesise).

25%

8.4 Hernia e pa operuar ose e operuar me perfundim (ne inguinjo te kenaqshem, ne inguinjo ne regjionin gluteal, ne numrin abdominal).

10-50%

9. Organet urinare dhe seksuale

9.1 Semundje kronike te veshkave te pelvis reuale dhe te uretereve sipas grades

30-70%

9.2 Heqje e nje veshke.

50%

9.3 Veshke endese (errante).

35%

9.4 Crregullim i beIjes se urines shkaktuar nga demtime ne zonen e organeve urogjenitale sipas grades.

15-50%

9.5 Fistule te kanalit urinar dhe te fshikezes se urines.

50%

9.6 Idrocele ne testiculum ose ne duktur seminale.

40%

9.7 Humbje e organeve seksuale (penis).

40%

9.8 Humbje e te dy testikujve.

60%

9.9 Humbje e nje testikuli.

30%

10. Shtylla kurrizore

10.1 Demtime te shtyllës kurrizore te shoqeruara me simptome objective te vazhdueshme te crregullimeve te funksioneve te palces kurrizore ose te sistemit nervor periferik (paralize e ekstremiteteve, crregullime te organeve te bacinit etj.).

100%

10.2 Semundje te kolones vertebrale (ne cdo seksion te saj), te cipes kurrizore te rrenjeve, te plekseve te qafes dhe te supit te shoqeruara me crregullime te funksioneve te ekstremiteteve: pakesim i volumit te levizjeve, pakesim I fuqise, crregullim i sensibilitetit, ndryshim i reflekseve sipas grades.

20-60%

10.3 Keputje dhe tendosje te muskulave te kurrizit sipas grades.

10-50%

10.4 Kufizim i levizjes se kolones vertebrale, sipas grades.

10-50%

10.5 Kufizim i levizshmerise se kolones vertebrale qe lyp nje mbajtje te perhershme te korsetit.

70%

11. Basini

11.1 Prishje e unitetit te hallkes se basinit (fiksimit jo i plote i artikulationit sakro-ileak.

25%

11.2 Thyerje e kockave te basinit te shoqeruara me crregullime te funksioneve te ekstremiteteve, sipas grades. 20-60%

12. Ekstremitete te siperme

1. Gishti i madh

	Dora	
	Djathte	Majte
12.1.1 Humbje e falanges se thoit.	15%	10%
12.1.2 Humbje e falanges se thoit me gjysmen e falanges.	20%	15%
12.1.3 Humbje te dy falangave vetem ose se bashku me metakarp.	30%	20%
12.1.4 Imobitet i artikulacionit metaka profalangjial dhe metakar po karpal.	15%	10%
12.1.5 Imobilitet i artikulacioneve midis falangeve.	10%	5%
12.1.6 Imobilitet i dy artikulacioneve falange te cfaredoshme.	20%	15%
12.1.7 Imobilitet i te trija artikulacioneve.	30%	25%
12.1.8 Mobilitet i veshtire pennant i gishtit te madh.	10%	5%
12.1.9 Kontrakture fleksive dhe ekstensive e gishtit te madh	25%	15%
12.1.10 Shkurtim dhe defonnim i gishtit te madh.	20%	15%
12.1.11 Shemt看 (defiguracion) i thoit ose defekt ne falangen e tij.	10%	5%

2. Gishti tregues

12.2.1 Humbje e falanges se thoit.	10%	5%
12.2.2 Humbje e falanges se thoit dhe e falanges se mesme.	15%	10%
12.2.3 Humbje e te tria falangave dhe e te tria falangave me kocken e dyte metokarpale.	25%	15%
12.2.4 Imobilitet i artikulacionit te pare.	15%	10%
12.2.5 Imobilitet i artikulacionit te pare dhe artikulacionit te mesem.	20%	15%
12.2.6 Imobilitet i artikulacionit te pare dhe artikulacionit te trete.	15%	10%
12.2.7 Imobilitet i artikulacionit te mesem.	10%	5%
12.2.8 Imobilitet i artikulacionit te trete.	5%	5%
12.2.9 Imobilitet i artikulacionit te mesem dhe i artikulacionit te trete.	15%	10%
12.2.10 Imobilitet i trija artikulacioneve.	25%	20%
12.2.11 Imobilitet i veshtire pennant i gishtit tregues.	10%	5%
12.2.12 Kontrature fleksive ose ekstensive.	25%	10%
12.2.13 Shkurtim dhe defonnim i gishtit tregues.	15%	10%
12.2.14 Shemt看 i thoit ose defekte ne pjeset e but ate falanges tij.	5%	5%

3. Gishti i mesem, i unazes dhe i vogel

12.3.1 Humbje e falanges se thoit.	5%	5%
12.3.2 Humbje e falanges se thoit dhe e falanges se mesme.	10%	5%
12.3.3 Humbje e njerit prej ketyre gishterinjve.	10%	5%
12.3.4 Idem bashke me kocken metakaipale	15%	10%
12.3.5 Imobilitet i te trija artikulacioneve ose i te parit dhe i mesit.	15%	10%
12.3.6 Imobilitet i artikulacionit te pare.	10%	5%
12.3.7 Imobilitet i artikulacionit te mesem.	10%	5%
12.3.8 Imobilitet i artikulacionit te artikulacionit te trete.	10%	5%
12.3.9 Imobilitet i artikulacionit te mesem dhe te trete.	10%	5%
12.3.10 Imobilitet vetem i artikulacionit te trete.	5%	5%
12.3.11 Imobilitet i veshire pennant njerit prej ketyre gishterinjve.	5%	5%
12.3.12 Kontraktor fleksive ose ekstensive.	10%	5%
12.3.13 Shkurtim dhe defonnim.	10%	5%

4. Demtim i gjithe ose disa gishterinjve te nje dore

12.4.1 Humbje e te gjithe gishterinjve.	75 %	60%
12.4.2 Imobiliteti te gjithe gishterinjve.	65 %	55%
12.4.3 Imobiliteti veshire i gjithe gishterinjve.	40%	20%
12.4.4 Kontrakture e te gjithe gishterinjve.	55 %	40%
12.4.5 <i>Humbje e te dy gishterinjve te nje dore.</i>		
a) E gishtit te madh dhe tregues.	50%	40%
b) Egishtit te madh se bashku me gishtin e mesem ose me gishtin e unazes ose me gishtin e vogel.	40%	30%
c) E gishtit tregues se bashku ose me gishtin e mesem ose me gishtin e unazes ose me gishtin e vogel.	35%	25%
d) E gishtit te mesem se bashku ose me gishtin e unazes ose me gishtin e vogel.	30%	20%
f) E gishtit te unazes dhe e gishtit te vogel.	20%	15%
12.4.6 <i>Humbje te tre gishterinjve te nje dore.</i>		
a) E gishtit te madh tregues se bashku me gishtin e unazes ose me gishtin e mesem ose me gishtin e vogel.	60%	50%
b) E gishtit te madh dhe te mesem se bashku ose me gishtin e unazes ose me gishtin e vogel.	45%	35%
c) E gishtit te madh te unazes dhe te gishtit te vogel.	45%	35%
d) E gishtit tregues dhe te mesem se bashku me gishtin e unazes ose me gishtin e vogel.	45%	30%
f) E gishtit tregues e gishtit te unazes dhe e gishtit te vogel.	45%	30%
g) E gishtit te mesem e gishtit te unazes dhe e gishtit te vogel.	30%	20%
12.4.7 <i>Humbja e kater gishterinjve te nje dore</i>		
a) E gishtit te madh e gishtit tregues dhe te mesem se bashku ose me gishtin e unazes ose me gishtin e vogel.	65%	50%
b) E gishtit te madh e gishtit tregues te unazes dhe gishtit te vogel.	60%	50%

c) E gishtit te madh e gishtit te mesem te unazes dhe te vogel.	60%	45%
d) E gishtit tregues te mesem te unazes dhe te vogel.	65 %	50%

5. Demtimi i gjithe ose i disa gishterinjve te te dy duarve

12.5.1 Humbje te gjithe gishterinjve si edhe nengishterinjve te dy duarve.	100%
12.5.2 Humbje e gishterinjve te medhenj dhe tregues ne te dy duart.	85%
12.5.3 Humbje e gishterinjve tregues net e dyja duart.	40%
12.5.4 Hmbja e gishtit te madh dhe e gishtit tregues te dores se djathte dhe e gishtit tregues te dores se majte.	60%
12.5.5 Humbje e gishtit te madh dhe tregues te dores se majte dhe e gishtit tregues te dores se djathte.	55%
12.5.6 Humbje e gishtit te madh tregues dhe te mesem ose e gishtit te unazes ose e gishtit te vogel te dores se djathte dhe e gishtit tregues te dores se majte.	70%
12.5.7 Humbje e gishtit te madh tregues dhe te mesem ose e gishtit te unazes ose e gishtit te vogel te dores se majte dhe e gishtit tregues te dores se djathte.	60%
12.5.8 Humbje e te gjithe gishterinjve te dores se djathte pervec gishtit tregues dhe humbje e gishtit te madh te dores se majte.	60%
12.5.9 Humbje e te gjithe gishterinjve te dores se majte pervec gishtit tregues dhe humbje e gishtit te madh te dores se djathte.	60%

6. Kyci i dores

	Dore	
	Djathte	Majte
12.6.1 Humbje e tere kycit (e karpit).	75%	60%
12.6.2 Imobiliteti artikulationitradiokarp.	40%	30%
12.6.3 Imobiliteti veshtire ne artikulationinradiokarpal.	15%	10%
12.6.4 Pseudoartroze e artikulationitradiokarpal.	50%	40%
12.6.5 Thyerje te kockave karpale qe trondisin zotesine kapjes se sendeve me dore te shoqeruara me nje syndrome dhimbje permanente.	20%	10%

7. Llera

12.7.1 Humbja e Heresderi ne artikulationin e berrylit.	75%	60%
12.7.2 Imobilitet ne artikuacionin e berrylit ne pozicionin fleksion ekstension ne kend te gjere.	50%	40%
12.7.3 Imobilitet ne artikulationin e berrylit ne nje pozicion ne fleksion ne kend te drejte.	30%	20%
12.7.4 Levizje e veshtire ne artikulationin e berrylit.	20%	15%
12.7.5 Pseduoartroze ne artikulationin e brrylit.	60%	50%

12.7.6 Levizje te kufizuara te kycit (ne abduksion,pronancion dhe supinacion).	25%	15%
12.7.7 Levizje e veshtire ne artikulacionin e brrylit dhe radiokarpal.	30%	20%
12.7.8 Thyerje te konsoliduara jo ne rregull te dy kockave te lleres qe veshtiresojne levizjen e kycit ose te gishterinjve te dores.	30%	20%
12.7.9 Imobilitet ne artikulacionin e brrylit dhe radiokarpal.	55%	40%

8. Krahu

12.8.1 Humbja e krahut deri ne mes te artikulacionit te supit dhe te brrylit.	75%	60%
12.8.2 Imobilitet ne artikulacionin e supit.	60%	50%
12.8.3 Pseudoartroze e kockes se krahut.	65%	50%
12.8.4 Levizje e veshtire ne artikulacionin e supit.	20%	10%
12.8.5 Pamundesi e ngritjes se krahut me lart poz.horizontal.	40%	30%
12.8.6 Thyerje te konsoliduara jo ne rregull te klavikules ose te shpatulles nese jane te shoqeruara me kufizim te levizjeve te krah .	25%	15%
12.8.7 Thyerje te konsoliduara jo ne rregull te kockes se krahut qe veshtiresojne levizje te krahut.	35%	25%
12.8.8 Atrofi i muskujve te krahut pas demtimeve te tyre.	30%	15%
12.8.9 Luksacion i zakonshem i supit.	25%	15%
12.8.10 Humbje te te dy kraheve ose te kyceve te duarve.		100%

13. Gjymtyret e poshtme

1. Gishterinjte

13.1.1 Humbje e gishtit te madh.	15%
13.1.2 Humbje e falanges se thoit.	5%
13.1.3 Crregullim permanent i funksionit te gishtit te madh.	5 - 15%
13.1.4 Humbje e nje gishti tjeter te cfaredoshem.	5%
13.1.5 Humbje e te gjithe gishterinjve te nje kembe.	25%
13.1.6 Humbje e kokave te kockave te metalaresit.	50%
13.1.7 Thyerje e kockave te tarsit ose te metarsit te shoqeruara. me crregullime permanente te statikes ose me syndrome te dhimbshme te perhershme.	15%

2. Kyci i kembes

13.2.1 Humbje e kembes deri ne artikulacionin e tibio-tarsal ose me poshte.	60%
--	-----

13.2.2 Humbje e metatarsit (amputacion deri ne artikulationin e Lisfrang ose te Shopartit).	40%
13.2.3 Crrregullim permanent i funksionit te kycit te kembes pas thyerjes se talus ose cacaneus sipas grades.	10- 40%
13.2.4 Levizjee kufizuarne artikulationintalo- kural sipas grades.	10 - 20%
13.2.5 Imobilitet i artikulationit talo-kural te nje kembe me kycin dhe kercirin ne pozicionin kenddrejte.	30%
13.2.6 Idem ne pozicionin me kend abtz.	45%
13.2.7 Pseudoartroze ne artikulationin talo-kural.	45%
13.2.8 Pedisplana si konseguence e demtimeve traumatike qe nevojitet per mbajtjen permanente te nje supinatori.	20%

3. Kerciri

13.3.1 Humbja e kercirit.	60%
13.3.2 Imobilitet (ankilozje) i artikulationit te gjurit ne gjendje te ngrire drejt kembes.	40%
13.3.3 Idem ne nje fleksion te lehte ne kendaptuz.	25%
13.3.4 Imobilitet I artikulationit te gjurit ne gjendje fleksioni ne nje kend te drejte ose afer ose ne akstencion ne anen e kundert.	50%
13.3.5 Pseudoartroze e gjurit.	60%
13.3.6 Demtime dhe semundje te artikulationit te gjurit qe kane shkaktuar kufizime pemanente te funksionit te tij sipas grades.	20 - 40%
13.3.7 Procese kronike purulente te kercirit me fisula me plage te pa sheruara sipas grades.	10- 40%
13.3.8 Thyerje te konsoliduaraj one rregull te kockave te kercirit me shkurtim dhe kufizim te levizjeve te ekstremitetit sipas grades.	10- 40%
13.3.9 Thyerje te pa konsoliduara e te dy kockave te kercirit (pseudoartroze).	60%
13.3.10 Atrofi e muskujve te kercirit pas demtimeve te ndryshme.	20 - 40%

4. Kofsha

13.4.1 Humbja e kofshes deri ne pjesen e trete te siperme te saj.	70%
13.4.2 Idem me poshte nga e treat e siperme.	60%
13.4.3 Imobilitet ne artikulationin kosko-femural ne kembe ne gjendje ekstensionit.	50%
13.4.4 Idem ne gjendje fleksioni te kembes.	60%
13.4.5 Levizje e kufizuar ne artikulationin kosko-femural sipas grades.	30 - 40%
13.4.6 Thyerje e konsoliduar j one rregull e kofshes me shkurtim dhe crrregullim te funksioneve te ekstremitetit sipas grades.	20 - 40%
13.4.7 Thyerje e pa konsoliduar e kofshes (pseudoartroze).	70%
13.4.8 Atrofi e muskujve te kofshes sipas grades.	15- 30%

13.4.9 Tromboflebite traumatike ose edema permanente te estremeiteve te poshtme sipas grades. 10- 40%

13.4.10 Humbje te dy kembeve deri ne kycin e kembes ne kerri ose ne kofshe. 100%

13.4.11 Humbje e nje kembe ose e kycit te kembes me humbjen e nje krahu ose te kycit te dores. 100%

Shenim :

Paralizat e plota te estremeiteve ose te pjeseve te tyre jane baraz me humbjen e akstremitëve. Humbja e plote konsiderohet gjithashtu rrudhja e muskujve ose cikatrizimit, ulceracionet kronike, mbulim I pa mjaftueshem i monkoneve te kockes, pas nje amputacioni i te ngjiturit ose te humburit te tendineve, nese ato shkaktojne pa mundesi te plote te perdoret estremeiteti i demtuar ose nje pjese e tij.

Tabela 1

KOEFICIENTET E LLOGARITJES SE SHUMES SE KAPITALIZUAR

MOSHA	KOEFICIENTI	MOSHA	KOEFICIENTI	MOSHA	KOEFICIENTI	MOSHA	KOEFICIENTI
12	20.048	34.6	17.353	57	11.532	79.6	4.058
12.6	19.990	35	17.268	57.6	11.356	80	3.939
13	19.931	35.6	17.181	58	11.180		
13.6	19.874	36	17.093	58.6	11.002		
14	19.818	36.6	17.002	59	10.802		
14.6	19.762	37	16.910	59.6	10.644		
15	19.707	37.6	16.815	60	10.464		
15.6	19.652	38	16.720	60.6	10.283		
16	19.598	38.6	16.621	61	10.102		
16.6	19.544	39	16.523	61.6	9.919		
17	19.490	39.6	16.420	62	9.737		
17.6	19.437	40	16.318	62.6	9.554		
18	19.383	40.6	16.211	63	9.371		
18.6	19.331	41	16.104	63.6	9.188		
19	19.279	41.6	15.994	64	9.005		
19.6	19.228	42	15.883	64.6	8.821		
20	19.177	42.6	15.768	65	8.638		
20.6	19.127	43	15.652	65.6	8.454		
21	19.077	43.6	15.533	66	8.270		
21.6	19.027	44	15.413	66.6	8.086		
22	18.973	44.6	15.289	67	7.903		
22.6	18.928	45	15.165	67.6	7.722		
23	18.878	45.6	15.037	68	7.541		
23.6	18.827	46	14.908	68.6	7.363		
24	18.777	46.6	14.775	69	7.185		
24.6	18.724	47	14.642	69.6	7.011		
25	18.67	47.8	14.504	70	6.837		
25.6	18.614	48	14.367	70.6	6.667		
26	18.557	48.6	14.225	71	6.496		
26.6	18.498	49	14.083	71.6	6.631		
27	18.439	49.6	13.937	72	6.165		
27.6	18.337	50	13.792	72.6	6.005		
28	18.315	50.6	13.642	73	5.846		
28.6	18.250	51	13.493	73.6	5.691		
29	18.185	51.6	13.339	74	5.537		
29.6	18.177	52	13.185	74.6	5.389		
30	18.019	52.6	13.028	75	5.241		
30.6	17.977	53	12.871	75.6	5.099		
31	17.906	53.6	12.710	76	4.957		
31.6	17.831	54	12.548	76.6	4.821		
32	17.757	54.6	12.383	77	4.685		
32.6	17.679	55	12.217	77.6	4.555		
33	17.601	55.6	12.048	78	4.425		
33.6	17.569	56	11.878	78.6	4.301		
34	17.438	56.6	11.705	79	4.177		